Elfde jaer. N° 36. Donderdag, 24 Maert 1864.

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

De POSTRYDER verschynt s'dingsdags, s'donderdags en zaterdags.
Men schryft in te Tongeren by M. COLLEE, boekdrukker uitgever van dit blad, groote markt, n° 20, en by alle postdirecteurs.
Alle toezending van brieven, annoncen, geld, enz., moet gefrankeerd zyn.

Het abonnement is bepaeld op 7 fr. binnen de stad.
» » 8 fr. buiten »
Een blad afzonderlyk . . . . . 20 centimen.
De aenkondigingen, per drukregel. . . . . 15 »
De reklamen » . . . . . 25 »

By het zenden van aenkondigingen is eenieder verzocht du lely, uit te drukken, of deelyk in den POSTRYDER alleen, of wel ook in 't fransch blad, le COURRIER DU LIMBOURG, te laten opzenden worden. Deze laetste, voor verscheidene achtereenvolgende keeren gezeven gemeten voor lezers van buiten.

TONGEREN, DEN 24 MAERT.

Dagelyks behelzen de ministerieele dagbladen allerhande nieuwskens over de schikkingen die de katholieken gewaendelyk nemen om een kabinet daer te stellen. Hunne inbeelding werkt desaengaende op eenen levendige wyze.

Nu is het M. Dechamps die aen den Koning geschreven heeft, dat hy bereid is een nieuw ministerie samen te stellen. Dan beweeren de penneknechten van MM. Frère dat M. de baron d'Anethan weigert van het ministerie deel te maken. Wel is waer, melden zy s'anderendaegs, dat M. d'Anethan zeer verlangt om minister te worden. Eindelyk wordt er nog beweerd, dat de katholieken het niet eens zyn in het opstellen van hun programma.

Men late die schryvelaers zeggen: zy weten niets met allen, en beweeren alles uit goede bron te vernemen. Dat zy zich overigens gerust stellen: op tyd en stond, en daertoe *uitgenoodigd* zynde, zullen de katholieken hunne zaken wel weten te schikken; en meer dan eens zal het publiek kunnen zien hoevele woorden onze tegenstrevers nu nutteloos den hals breken.

Wordt het gouvernement der katholieken aengeboden, dan zullen zy poogen de kwestie van klerikael en liberael op zyde te schuiven, en zich bezig te houden met de belangen der burgery.

De hooge lasten, de misbruiken der centralisatie, de geldverkwisting in oorlogsbereidselen, de belangen der vlaemsche zaek, enz., enz., zullen — wy zyn er zeker van — hunne byzondere aendacht boeijen en wil het valsch liberalismus hunne ontwerpen desaengaende dwarsboomen, dan zal het land geroepen worden om daerover uitspraek te doen.

Geene overdrevenheid, maer ook geene zwakheid, en daer eenieder, in administratieve orde, van het begin af weten zal waeraen hy zich houden moet, is er voor niemand geene verrassing mogelyk. De vlaemsche leus: *regt voor de vuist*, zal die onzer politieke vrienden zyn.

Dood van Mgr Malou.

Mgr Malou, bisschop van Brugge, is gisteren morgen om half acht na eene langdurende ziekte overleden.

Mgr Joannes-Baptista Malou was bisschop van Brugge sedert den 1ⁿ mei 1849. Hy was verheven tot de waerdigheid van huiselyken prelaet en bisschop assistent aen den pauselyken troon. Hy is overleden in den ouderdom van 55 jaren.

Dezer dagen is te Zonhoven by den landbouwer S. eenen stouten diefstal met inbreuk gepleegd geworden. Men heeft hem gansch zynen schat en rykdom, welke 2800 franken beliep en onder den bakhoven in het huis gestaen verstoken was, ontvreemd. De dieven zyn nog niet kunnen achterhaeld worden.

— De ontbulling van het standbeeld der graven Egmont en Hoorne in de maend Juny, zal spoedig daerna door eene soortgelyke plegtigheid worden gevolgd. In de gemeente Maeseyck de ontbulling der standbeelden van de gebroeders van Eyck plaets hebben, waerby schutterende feesten zullen gegeven worden. De Koning heeft reeds toegezegd die plegtigheid te zullen bywoonen, indien zyne gezondheid dat niet belet. Bovendien rekent men op de aenwezigheid van een aental kunstenaers uit alle oorden van ons werelddeel.

— Verleden woensdag vond men de wed. Hooibergs te Esaert, onder Molle deerlyk verbrand dood, in het vuer liggen.

Deze vrouw in de 60 jaren oud, onderhevig aen geraektheden, en sedert een paer maenden beregt, had men slechts een oogenblik alleen in den hoek van den haerd gelaten. Men beweert dat ze reeds dood zynde, in 't vuer zou gevallen zyn. (*Meerhoutenaer*).

— Men schryft uit Arlon, 22 meert:

Eergisteren is er te Halanzy een schrikkelyk ongeluk gebeurd. M. Eug. François, advokaet by de balie onzer stad, was 's morgens alleen gaen jagen. By het springen over eene haeg, haperde de haen van zyn tweeloopgeweer aen een der takken. Het dubbel schot ging af en nam het kinnebakken mede van den ongelukkigen jager, die ter aerde viel. Op het gerucht der ontplofling, kwam men toegeloopen en droeg M. Franeus, welke byna onkennelyk was, naer het huis zyner ouders, waer hy 's nachts stierf, na de schrikkelykste pynen te hebben uitgestaen.

— Om te doen zien wat kinderachtigheden de ministerieele brusselsche korrespondent schryft aen het amsterdamsche *Handelsblad*, moeten wy slechts volgende overnemen:

« Tevens wordt my van eene andere zyde medegedeeld, dat de regterzyde minder dan oot lust gevoelt om het bewind te aenvaerden, en dat vele harer leden zelfs hun leedwezen (sic) aen den dag leggen, dat de tegenwoordige ministers tot geen prys aen het bewind verlaegen te blyven. »

— De sectie van Braine-le-Comte naer Antwerpen, deel makende van het wetsontwerp neergelegd door MM. de Haulleville en Wergifosse, burgerlyke ingeneur, biedt een byzonder karakter aen welk tot hiertoe nog door geen enkelen belgischen yzeren-weg is aengeboden geworden. Geholpen door de vrye tusschenkomst der gemeente en der byzonderen, heeft de opsteller van het ontwerp in België het stelsel van beurt-yzeren-wegen willen inhuldigen, welke in Engeland en vooral in Schotland zulke uitstekende diensten bewyzen. Deze linie heeft ten doel de menigvuldige en volkryke gemeenten welke zy doorsnydt, te bedienen, en vooral diegene welke gelegen zyn aen de boorden van de Schelde en den Ruppel. Er zyn, inderdaed, een groot getal steenen onderworpen, en dit wel ten getalle van vyf of zes en twintig voor eene lengte van 88 tot 90 kilometers. Deze linie zal 10 of 12 kilometers langer zyn dan die van den staet: bygevolg wordt de mededinging onmogelyk. Van eenen anderen kant, heeft zy eene gansch andere rigting dan de linie van Antwerpen naer Doornyk en Dowaed, en de komerschap uit het zuiden komende zal van eenen gansch anderen aerd zyn.

Deze twee linien kunnen dus te gelyker tyd toegestaen worden zonder elkander schade toe te brengen; integendeel, de handel van de eene kan met dan voordeelig zyn voor de anderen.

— De *association libérale* van Brussel heeft haren alarmkreet laten hooren! Een brief aen al de zoogezegde liberale associaten des lands gezonden, doet een beroep op eendragt en werking — vooral nu de regterzy eenen zoo opregt liberalen program heeft aengenomen en wel besloten is dezen ten volle uit te voeren.

— Volgens men zegt was een der beroemste letterkundigen van Engeland, M. Charles Dickens, by de plegtigheid van den doop des prinses van Wallis, te digt by den koning der Belgen genaderd en had het ongeluk op den voet L. M. te trappen.

« — Donkop! riepen de hovelingen uit.

» — 't Is geen erg, zegde de koning, wy zyn in karnaval.

» — Sire, antwoordde Charles Dickens, getroffen door die goedheid, vroeg of laet zal myn hoofd de onbehendigheid van mynen voet herstellen.

Toen hy te huis kwam, zette hy zich aen het werk en gisteren, zegt de *International*, ontving koning Leopold een dichtstuk vol slimheid en geest, getiteld: *België en Groot-Brittanje*.

— Er is te Brussel een geval van kindermoord bestatigd, dat veel opschudding heeft verwekt. Een versch geboren kind is nog levendig uit het gemak gehaeld van een huis der Villersstraet. Eene vrouw had het kindje hooren schreeuwen. Men heeft eene dienstmeid, wier bevalling bestatigd werd, alsook het kind naer het gasthuis gevoerd. Het geregt onderzoekt.

— FRANSCH, LATYN EN VLAEMSCH. — Een veroordeelde, dat is gekend, heeft ten minste vier-en-twintig uren om tegen zyne regters op zynen poot te spelen. Wy weten niet of de volgende nota van eenen veroordeelde komt, maer wy denken het, omdat zy nog al kwaed is opgesteld. Wat er van zy, wy ruimen haer eene plaets in, zegt een gentsch blad, want in den grond steekt er toch veel waerheid in:

« Gy hebt schulden. Gy wordt door eenen deurwaerder gemaend in het *fransch*, waer ge niets van verstaet.

» Ge wordt door de regtbank van koophandel, veroordeeld, alweêr in het *fransch*, waer ge alweêr niets van verstaet.

» Ge krygt dan een *pro justitia* in 't latyn, waer ge nog min van begrypt.

» Men verkoopt uwe meubels op de mark: in *het vlaemsch* en dan hebt ge 't eindelyk beet. »

— Nog een slagtoffer der krinolien! Madame Esther Hackett, 27 jaer oud, woonachtig te Hackney, in Engeland, ontkleedde zich zaterdag avond voor haer open haerdvuer, welk zy zoo digt by naderde, dat de vlam hare kleederen bereikte. Op haer hulpgeschreu, snelde men ter hulp en gelukte er in het vuer te dooven, maer de ongelukkige had reeds zulke yselyke brandwonden bekomen dat zy 's anderendaegs daeraen bezweken is.

— Dezer dagen is er by den heer secretaris te Vorst, eene kwaedwillige daed gebeurd. Men heeft er des nachts zeven bakoven uit den hof gehaeld en die buiten de omheuning verbryzeld.

— In de nabyheid der wooning van den majoor N., te N. werd sbrandt! geroepen. Zyn oppasser werd gelast eens te gaen zien waer de brand was. Na weinige oogenblikken rapporteerde deze: « Majoor, de bierfabriek, hier twee deuren van daen, staet in brand. » — « Oeh, gekheid! » — « Ja, zegde de oppasser, ik heb er my ook al over verwonderd; want by ons kan men dikwyls de fosforstekjes niet aenkrygen, en daer brandt waerachtig eene heele fabriek zoo maer af! »

Politieke verrekyker.

Het vuer is thans geopend tegen de twee sterke stellingen der Denen, tegen Duppel en Fredericia. Te Fredericia byzonderlyk schynen de vyandelykheden met krachtdadigheid voortgezet.

Volgens een telegram uit Berlyn, zou de stad zelf op verscheidene punten in brand zyn gesteken.

Sedert dat de Denen, na het verlaten van het Dannewerk, dat niet te verdedigen was, door eenen spoedigen marsch, de verschansingen van Düppel hebben bereikt, hebben de krygsverrigtingen in Denemarken een gansch nieuw aenschyn gekregen. De koude, de sneeuw, de regens en nog meer de heldhaftige houding der Denen hebben de verbondene legers van Oostenryk en Pruissen tot hiertoe slechts eene weinig roemryke rol laten spelen.

Het deensch leger aengemoedigd door de veilige schuilplaets welke het eiland Alsen hun aenbiedt, heeft zich in staet gesteld om Duppel met krachtdadigheid te verdedigen. Wy hebben reeds breedvoerig gehandeld over de moeijelykheden welke de aenvallers zullen te overkomen hebben voor die stelling, die bestaet uit een groot cirkelvormig fort, met twee verdiepingen voorzien van batteryen, en uit zeven veldschansen opgerigt, op eene groep van zeven heuvels, als zoo vele schildwachten die de toenadering van het voornaemste werk verdedigen.

Het ander gedeelte van het verbonden leger dat in Jutland opereert, zal met niet min geduchte moeijelykheden te kampen hebben, voornamentlyk voor Fredericia; want die plaets, gerugsteund tegen de zee, laet toe aen de Denen van reservetroepen en bevoorradingen samen te trekken in het eiland Fuhnen, dat maer van Jutland is afgescheiden door eene engte van nagenoeg 360 meters breedte.

Zoedaer den militairen toestand, zoo als hy zich voordoet. De Austro-Pruissen hebben twee ernstige beleggingen tot welgelukken te brengen, die veel tyds kunnen opsluypen, zoo de Denen in hunnen wanhopigen weêrstand niet verzwakken. De inneming van Fredericia en Düppel kan duer komen te staen aen de indrukkers, en het eiland Alsen even als het eiland Fuhnen zullen ten slotte aen het deensch leger schuilplaetsen aenbieden, beveiligd door eene ontzaggelyke vloot.

Het bombardement van Düppel.

Den 18 duerde het bombardement der duppeler-schansen den ganschen dag voort. Den vorigen dag had er, gelyk wy reeds gemeld hebben, een aenval plaets langs de geheele linie. Daerby werd, na eene heldhaftige verdediging door de Denen, het dorp Duppel en het versterkte Tondberg genomen. De aenvallers waren viermael sterker dan de verdedigers. De artillerie der Pruissen droeg drie engelsche mylen. Volgens een berigt der Denen verloren zy dien dag aen dooden en gekwetsten 70 man; het verlies des vyands moet veel grooter geweest zyn.

Omtrent het bombardement van den 16 deelen de officieele berigte uit Kopenhagen mede, dat de vyand dien dag 500 schoten liet, waerop de Denen slechts 35 mael antwoordden en Elykbaer met goed gevolg, daer twee vyandelyke batteryen een poos lang tot zwygen werden gebragt. Het materieel heeft niets geleden, maer het verlies van menschen was nog al aenzienlyk ten gevolge der ontplofflingen. Twee officieren en 16 soldaten zyn gedood, een officier en 49 soldaten werden gekwetst.

Uit Sonderburg schryft men omtrent het bombardement: Den ganschen nacht van den 14 op den 15 werden onze schansen 1 en 2 beschoten, waerby een officier lgt en 20